

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 28 grudnia 1967 r.

w sprawie wykonania dekretów o podatku obrotowym i o podatku dochodowym.

Na podstawie art. 3 ust. 2, art. 7 ust. 4, art. 10 ust. 1 i art. 12 ust. 3 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o podatku obrotowym (Dz. U. Nr 49, poz. 449 z późniejszymi zmianami) i art. 8 ust. 4, art. 9 ust. 2, art. 11 ust. 2, art. 13 ust. 1 pkt 5 i 7 i ust. 2 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o podatku dochodowym (Dz. U. z 1957 r. Nr 7, poz. 26 z późniejszymi zmianami) oraz art. 2 ust. 3 pkt 1 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. z 1963 r. Nr 11, poz. 60) zarządza się, co następuje:

DZIAŁ I.

PODATEK OBROTOWY.

Rozdział 1.

Obowiązek podatkowy w podatku obrotowym.

§ 1. Świadczenie uważa się za odpłatne nie tylko wówczas, gdy świadczący osiąga za nie ekwiwalent w pieniądzu lub w jakiegokolwiek innej postaci, lecz także wówczas, gdy służy mu roszczenie o uiszczenie ekwiwalentu.

§ 2. 1. Świadczenie jest zawodowe, gdy wykonywane jest w okolicznościach, które wskazują, że zamiarem świadczącego jest wykonywanie tego rodzaju świadczenia w sposób częstotliwy, aby mieć stąd główne lub uboczne źródło przychodu, chociażby nawet świadczenie było wykonane jednorazowo.

2. Za zawodowe uważać należy w szczególności wszelkie świadczenia wykonywane w zakresie przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych, usługowych albo innych przedsiębiorstw lub zajęć zarobkowych — chociażby świadczenia te zostały wykonane w drodze egzekucji.

3. Za zawodowe uważa się również świadczenia polegające na sprzedaży przedmiotów nabytych z zamiarem ich dalszej sprzedaży.

4. Wydanie dzieła własnym nakładem uważa się zawsze za działalność zawodową w rozumieniu przepisu ust. 1, cho-

ciażby nakład był dokonany jednorazowo i bez zamiaru osiągnięcia zarobku.

5. Nie uważa się za świadczenie zawodowe:

- 1) sprzedaży całego przedsiębiorstwa, nie mającej charakteru likwidacji (§ 18), ani sprzedaży należących do przedsiębiorstwa rzeczy nieruchomości i ruchomych, przeznaczonych do trwałego używania w tym przedsiębiorstwie,
- 2) wydzierżawienia nieruchomości, ruchomości lub praw majątkowych,
- 3) wynajęcia nieruchomości albo ich części (lokali), jeżeli nie następuje to w ramach przedsiębiorstwa usługowego (hotele, pensjonaty, zajazdy itp.).

§ 3. 1. Nie uważa się za wykonane na obszarze Polski świadczenia, polegające na przesłaniu z zagranicy do Polski towaru lub udzieleniu kredytu osobie, mającej w Polsce miejsce zamieszkania lub pobytu albo siedzibę.

2. Podlega jednak podatkowi świadczenie osoby fizycznej lub prawnej, mającej miejsce zamieszkania lub pobytu albo siedzibę za granicą, gdy:

- 1) świadczenie wykonane jest przy pomocy utrzymywanego w Polsce zakładu, biura, składu, wytwórni, pracowni lub innego stałego urządzenia bądź też tylko przez znajdującego się w Polsce pełnomocnika lub pracownika albo też
- 2) inne towarzyszące świadczeniu okoliczności wskazują, że zamieszkała (mająca siedzibę) za granicą osoba dysponuje znajdującą się na obszarze Polski rzeczą przed dostarczeniem jej nabywcy.

§ 4. 1. Obowiązkowi podatkowemu podlega prowadzenie przedsiębiorstwa, wykonywanie zawodu lub zajęcia nawet w sposób niezgodny z przepisami prawa, jeżeli zawierane umowy są mimo to prawnie skuteczne (np. czynności wykonywane bez posiadania uprawnienia).

2. Nie podlegają podatkowi czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy (np. paserstwo, nierząd).

§ 5. 1. Za przerób wytworów własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego sposobem przemysłowym uważa

się przerób dokonywany przy użyciu maszyn oraz napędu mechanicznego, wodnego lub powietrznego w przeznaczonych na ten cel otwartych lub zamkniętych pomieszczeniach, z wyjątkiem czyszczenia, sortowania, wietrzenia i rozdzielania na części.

2. Przez stałe miejsce sprzedaży wytworów gospodarstwa rolnego (ust. 1) rozumie się zamknięte lub otwarte pomieszczenie lub ściśle określony teren (np. sklep, budka, stragan) poza obrębem gospodarstwa rolnego, zajmowane dłużej niż przez 3 dni z rzędu w celu sprzedaży wytworów gospodarstwa rolnego. Sprzedaż z wozu, kosza itp. na oznaczonym miejscu uważa się także za stałe miejsce sprzedaży, jeżeli sprzedaż ta trwa dłużej niż przez 3 dni z rzędu.

§ 6. Obrót uzyskany ze sprzedaży nabytych na pniu ziemliopłodów, owoców na drzewach i krzewach lub ryb znajdujących się w wodach zamkniętych albo otwartych nie korzysta ze zwolnienia od podatku w myśl art. 3 ust. 1 pkt 3 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o podatku obrotowym (Dz. U. Nr 49, poz. 449 z późniejszymi zmianami), zwanego dalej „dekretem o podatku obrotowym”.

Rozdział 2.

Podstawa opodatkowania podatkiem obrotowym.

§ 7. W razie odpłaty w naturze wartość odpłaty oblicza się według ceny sprzedażnej z dnia transakcji.

§ 8. W razie zamiany opodatkowaniu podlega świadczenie tej strony lub tych stron, dla których jest ono zawodowe.

§ 9. 1. W skład obrotu podlegającego opodatkowaniu wchodzi odsetki należne z tytułu zapłaty w postaci weksli, jak również z tytułu transakcji na kredyt bez przyjmowania weksli oraz dodatki pobierane przy rachunku z tytułu świadczenia rzeczy i usług (np. w zakładach gastronomicznych, hotelach, pensjonatach itp.).

2. Nie wyłącza się z obrotu kwot strat spowodowanych nieściągnięciem wierzytelności, jak również własnych kosztów podatnika, poniesionych przezeń w związku z wykonywaniem świadczeń (np. prowizja komisowa, wynagrodzenie za pośrednictwo, koszty transportu, należności celne, koszty przewozu poniesione przez przewoźnika itp.).

§ 10. Nie stanowią obrotu podlegającego opodatkowaniu kwoty z tytułu zwrotu wydatków i kosztów, poniesionych w imieniu i na rachunek kontrahenta, jak również kwoty z tytułu ujętego w rachunku za wykonane świadczenie narzutu na rzecz rzemieślniczej spółdzielni zaopatrzenia i zbytu lub na rzecz centrali zaopatrzenia i zbytu przemysłu prywatnego.

§ 11. U podatników, którzy wytwarzają lub sprowadzają z zagranicy towary, o których mowa w art. 9 i w art. 7 ust. 4 dekretu o podatku obrotowym, wartość ubytków i braków, nie podlegających zwolnieniu od podatku, oraz wartość towarów pobranych do konsumpcji własnej staje się obrotem podlegającym opodatkowaniu z chwilą zaistnienia obowiązku ujawnienia tych faktów w księgowości, a jeżeli chodzi o ubytki lub braki powstałe w czasie transportu — z chwilą ich powstania, w razie zaś niemożności ustalenia tej okoliczności — z chwilą ich stwierdzenia.

§ 12. 1. Przy świadczeniach polegających na wykonywaniu robót budowlanych nie stanowią obrotu w rozumieniu art. 4 ust. 3 dekretu o podatku obrotowym kwoty otrzymane w roku podatkowym tytułem zaliczki na poczet odpłaty za świadczenia, jeżeli w tym roku nie wykonano nawet częściowo umówionych świadczeń. Podstawa opodatkowania w następnym roku podatkowym z tytułu całkowitego bądź tylko częściowego wykonania umówionych świadczeń obejmuje wszystkie uprzednio otrzymane zaliczki na poczet odpłaty za te świadczenia.

2. Jeżeli rachunek, wystawiony po całkowitym wykonaniu umowy o świadczenie, nie został przez odbiorcę przyjęty, obrót stanowią tylko kwoty otrzymane w roku podatkowym na poczet odpłaty, a w razie wystawienia rachunków zaliczkowych (przejściowych) — suma wynikająca z tych rachunków.

3. Po wystawieniu rachunku za całość świadczenia i przyjęciu go przez zleceniodawcę za obrót uważa się kwotę wystawionego rachunku, zmniejszoną o kwoty otrzymane uprzednio na poczet odpłaty za świadczenie, a w razie wystawienia rachunków zaliczkowych (przejściowych) — kwotę rachunku wystawionego za całość wykonanego świadczenia, zmniejszoną o sumę rachunków zaliczkowych (przejściowych).

§ 13. Przy świadczeniach polegających na wykonywaniu robót remontowo-budowlanych dla jednostek gospodarki społecznej nie wchodzi w skład obrotu ujęta w rachunku za roboty wartość materiałów powierzonych przez te jednostki, jeżeli wykonawca robót przedstawi organowi finansowemu dowód, stwierdzający całkowite rozliczenie się z tych materiałów.

§ 14. U podatników, którzy z tytułu wykonanych robót budowlanych z materiałów własnych na rzecz jednostek gospodarki społecznej rozliczają się z zużytych materiałów po cenach kosztorysowych, niższych od faktycznie zapłaconych cen detalicznych, i na różnice między tymi cenami wystawiają rachunki, różnice te nie wchodzi w skład obrotu.

§ 15. 1. Obrót uzyskany w ramach przedsiębiorstwa produkcyjnego z tytułu nabytych przez to przedsiębiorstwo i sprzedanych lub wymienionych w stanie nie przerobionym wyrobów gotowych, półgotowych, surowców i materiałów pomocniczych podlega opodatkowaniu według stawek przewidzianych w art. 8 ust. 1 pkt 2 dekretu o podatku obrotowym lub według stawki podwyższonej do 13,5%, przewidzianej w § 29 ust. 1.

2. Obrót uzyskany ze sprzedaży w ramach przedsiębiorstwa produkcyjnego lub usługowego odpadków i produktów ubocznych, powstałych w wyniku produkcji lub świadczenia usług, podlega stawkom przewidzianym w art. 8 ust. 1 pkt 3, 4 lub 5 dekretu o podatku obrotowym.

§ 16. Za pobranie towaru do konsumpcji własnej podatnika, który wytwarza lub sprowadza z zagranicy towary określone w art. 9 dekretu o podatku obrotowym, uważa się również pobranie wytworzonego lub przywiezionego z zagranicy towaru w celach konsumpcyjnych członków rodziny podatnika lub jego pracowników albo w celu czymienia darowizn.

Rozdział 3.

Opodatkowanie przedsiębiorstw w razie ich likwidacji.

§ 17. Za likwidację przedsiębiorstwa uważa się faktyczne zaprzestanie jego działalności w zakresie wykonywania cywilnoprawnych zawodowych i odpłatnych świadczeń bez względu na formę prawną przedsiębiorstwa; datą likwidacji przedsiębiorstwa jest data faktycznego zaprzestania tej działalności.

§ 18. Nie uważa się za likwidację przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 10 ust. 1 dekretu o podatku obrotowym sprzedaż całego przedsiębiorstwa, jeżeli nabywca prowadzi nadal nabyte przedsiębiorstwo, oraz przekształcenia formy prawnej przedsiębiorstwa lub połączenia dwóch lub więcej przedsiębiorstw.

§ 19. Przy opodatkowaniu likwidowanego przedsiębiorstwa do wartości sprzedażnej towarów (półwyrobów) obliczonej na zasadach przewidzianych w art. 10 dekretu o podatku obrotowym stosuje się stawki podatku, jakie były właściwe

dla obrotów osiągniętych ze świadczeń rzeczy, w zależności od tego, czy pozostały w dniu likwidacji towar został przez podatnika wytworzony na rachunek własny, czy też nabyty w celu sprzedaży i nie przerobiony, przy czym przepisy § 15 mają odpowiednie zastosowanie.

§ 20. 1. Sprzedaż polikwidacyjna nie podlega oddzielnemu opodatkowaniu podatkiem obrotowym, jeżeli:

- 1) został sporządzony na dzień likwidacji dokładny spis w dwóch egzemplarzach rewanentu towarów określonych w art. 10 ust. 1 dekretu o podatku obrotowym,
- 2) sprzedawca wystawia z zachowaniem kopii kolejno numerowane rachunki na sprzedaż towarów pochodzących z likwidowanego przedsiębiorstwa, z zaznaczeniem pozycji spisu rewanentu, której transakcja sprzedaży dotyczy; przy sprzedaży towarów konsumentowi nie jest konieczne podawanie w wystawianym rachunku nazwiska, imienia i adresu nabywcy towaru,
- 3) sprzedaż polikwidacyjna nie przekracza trzech miesięcy, licząc od dnia likwidacji przedsiębiorstwa.

2. Upoważnia się kierowników wydziałów finansowych prezydentów powiatowych (miejskich miast stanowiących powiaty, dzielnicowych w miastach wyłączonych z województw) rad narodowych do przesuwania w uzasadnionych wypadkach na prośby podatników terminu określonego w ust. 1 pkt 3 do sześciu miesięcy od dnia likwidacji przedsiębiorstwa. Do dalszego przesuwania wymienionego terminu upoważnia się kierowników wydziałów finansowych prezydentów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

Rozdział 4.

Opodatkowanie obrotu nietowarowego.

§ 21. U komisanta przy sprzedaży komisowej:

- 1) nasion drzew i krzewów owocowych i ozdobnych oraz nasion roślin leczniczych, warzyw i traw,
  - 2) ziół leczniczych, drzewek i krzewów owocowych
- nie stanowi przeszkody do przyjęcia za obrót sumy należnej prowizji oraz innych wynagrodzeń za wykonane usługi działania na rachunek osób nie obowiązanych do opłacania od sprzedaży tych artykułów podatku obrotowego.

§ 22. 1. W wypadkach, w których spedytor podjął się przesłania za oznaczoną w umowie sumę ryczałtową, tzn. bez obowiązku wyliczenia się wobec klienta (zleconiodawcy) z wysokości rzeczywiście poniesionych wydatków i kosztów, podstawę opodatkowania stanowi całkowita suma ryczałtowego wynagrodzenia bez jakichkolwiek odliczeń.

2. Wynagrodzenie ryczałtowe ma miejsce nie tylko wówczas, gdy umówiono je łącznie za całą przesyłkę, lecz także wtedy, gdy zostało oznaczone jednostkowo, a więc za określony ciężar lub sztukę oraz odległość.

3. Od obrotu przewoźnika nie odlicza się kosztów przewozu także wówczas, gdy przewoźnik dysponuje obcymi środkami przewozowymi.

§ 23. Do obrotów osiągniętych z wynagrodzeń za przerób, za czynności przygotowawcze, za wytwarzanie wyrobów bądź półwyrobów z cudzych materiałów ma zastosowanie stawka przewidziana w art. 13 ust. 1 pkt 7 lit. c) dekretu o podatku obrotowym, a jeżeli chodzi o zakłady rzemieślnicze — stawka przewidziana w § 26 pkt 1; dotyczy to również wypadków, gdy przerabiający lub wytwórca dodaje własne materiały pomocnicze do materiałów zasadniczych dostarczonych przez zamawiającego, a będących przedmiotem przerobu lub służących do wytworzenia wyrobów bądź półwyrobów.

§ 24. 1. W młynach obrotem jest:

- 1) przy przemiale gospodarczym — wynagrodzenie bądź to w pieniądzu, bądź w naturze za przemiał;

- 2) przy przemiale handlowym — odpłata za świadczenia rzeczy, tj. za sprzedaż lub wymianę produktów przemiału.

2. W razie odpłaty w naturze stosuje się przepis § 7.

3. W razie odpłaty w naturze przemiał jest gospodarczy, gdy przedsiębiorca z przyjętego do przemiału zboża zatrzymuje część zboża tytułem wynagrodzenia, a właściciel pozostałej ilości zboża otrzymuje wszystkie produkty, jakie powstają z przemiału. Nie stoi na przeszkodzie przyjęciu za obrót wynagrodzenia za przemiał fakt wydania od razu przez przedsiębiorcę z posiadanych zapasów produktu gotowego, jeżeli zapasy te pochodzą z wynagrodzenia za przemiał dokonany poprzednio dla innych osób oraz jeżeli produkt gotowy jest tego samego gatunku i wydawany jest w tym samym stosunku, w jakim by go otrzymał klient po przemiałowaniu zboża własnego w sposób przez niego żądany.

4. W razie niedotrzymania choćby jednego z warunków wymienionych w ust. 3 ma miejsce przemiał handlowy.

5. Nie uważa się za wynagrodzenie za przemiał ilości zboża odliczanej przez młyny tytułem ubytków naturalnych, odpowiadającej rzeczywistym ubytkom, w związku z dokonaniem przez nie przemiału zboża obcego.

6. Odpłata uzyskana ze sprzedaży produktów otrzymanych z przemiału zboża pochodzącego z wynagrodzenia za przemiał jest obrotem podlegającym opodatkowaniu jako przemiał handlowy.

7. Przy przemiale gospodarczym mają zastosowanie stawki podatku przewidziane w art. 13 ust. 1 pkt 6a dekretu o podatku obrotowym, natomiast przy przemiale handlowym — stawki podatku przewidziane w art. 8 ust. 1 pkt 5 dekretu o podatku obrotowym.

Rozdział 5.

Stawki podatku obrotowego.

§ 25. Stawki podatku obrotowego od obrotów towarowych osiągniętych przez producentów win, miodów pitnych i moszczów winnych oraz przez osoby otrzymujące lub przywożące te artykuły z zagranicy, ze sprzedaży lub wymiany tych artykułów ustala się w wysokości:

1) wino musujące gronowe	48%
2) wino gazowane gronowe	46%
3) wino gronowe	39%
4) wino owocowe musujące i gazowane	46%
5) wino owocowe	30%
6) miód pitny	32%
7) moszcz winny	20%

podstawy opodatkowania.

§ 26. Stawki podatku obrotowego od następujących obrotów nietowarowych ustala się w wysokości:

1) od obrotów nietowarowych osiągniętych przez zakłady rzemieślnicze	3,5%
2) od obrotów zespołów adwokackich	4%
3) od obrotów osiągniętych przez zakłady gastronomiczne nie prowadzące sprzedaży napojów zawierających alkohol	2%
4) od obrotów osiągniętych przez pozostałe zakłady gastronomiczne:	
a) ze sprzedaży potraw i napojów o zawartości do 18% alkoholu	3%
b) ze sprzedaży napojów o zawartości powyżej 18% alkoholu	8%
5) od obrotów osiągniętych przez przedsiębiorstwa przemysłu gospodniego	15%
6) od obrotów osiągniętych przez pensjonaty nie prowadzące sprzedaży napojów zawierających powyżej 18% alkoholu	5%

podstawy opodatkowania.

§ 27. Stawki podatku ustalone w art. 8 ust. 1 pkt 3, pkt 4 lit. a) i pkt 5 dekretu o podatku obrotowym oraz w § 26 pkt 1 obniża się o 20% w stosunku do obrotów osiągniętych z rzemiosła i przemysłu domowego, jeśli zajęcia te są wykonywane osobiście lub z udziałem członków najbliższej rodziny (§ 63) przez rolników prowadzących gospodarstwo rolne bez zatrudnienia w nim pracowników najemnych, przez członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych bądź przez pracowników rolnych, a podatnicy ci nie są objęci zwolnieniem przewidzianym w § 59 pkt 1.

§ 28. 1. W wypadkach, o których mowa w art. 5 ust. 4 dekretu o podatku obrotowym, podwyżkę stawek podatku obrotowego stosuje się:

- 1) do podatników wykonujących świadczenia w zakresie handlu — w wysokości 50%;
- 2) do pozostałych podatników:
  - a) jeżeli w ogóle nie prowadzą oni ksiąg lub prowadzone księgi uznane zostały za nieprawidłowe pod względem materialnym (nierzetelne) — w wysokości 20%, z tym że podwyżka nie może przekroczyć kwoty stanowiącej 5% obrotu,
  - b) w pozostałych wypadkach — w wysokości 10%.

2. Jeżeli prowadzenie ksiąg rozpoczęto w pierwszym dniu miesiąca, podwyżki stawek przewidzianej w art. 5 ust. 4 dekretu o podatku obrotowym nie stosuje się poczynając od miesiąca, w którym rozpoczęto prowadzenie ksiąg.

3. Podwyżki stawek, o której mowa w art. 5 ust. 4 dekretu o podatku obrotowym, nie stosuje się w wypadkach, w których mają zastosowanie stawki podatku przewidziane w art. 9 ust. 1 dekretu o podatku obrotowym oraz w § 25 i w § 29 ust. 1.

§ 29. 1. Podwyższa się do:

- 13,5% — od obrotów określonych w art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. b) i pkt 3 dekretu o podatku obrotowym,
- 14% — od obrotów określonych w art. 8 ust. 1 pkt 4 lit. a) dekretu o podatku obrotowym,
- 15% — od obrotów określonych w art. 8 ust. 1 pkt 5 dekretu o podatku obrotowym

stawki podatku od obrotów towarowych osiągniętych ze sprzedaży lub wymiany, z wyjątkiem sprzedaży do dalszej sprzedaży, wytwarzania lub przerobu, następujących towarów:

- 1) kamieni szlachetnych i półszlachetnych, kamieni syntetycznych, pereł, koralu i bursztynów, wyrobów z kamieni syntetycznych, wszelkich wyrobów z platyny, złota i srebra oraz stopów tych metali, wyrobów pozłacanych, posrebrzanych i platerowanych, wyrobów z kości słoniowej, masy perłowej, szylkretu i bursztynu;
- 2) wyrobów, do których jako część składowa wchodzi przedmioty wymienione w pkt 1, z wyłączeniem wszelkiego rodzaju zegarów oprawionych w metale nieszlachetne, choćby ich mechanizmy posiadały tzw. kamienie, oraz z wyłączeniem narzędzi tnących, wiertniczych i szlifierskich, których częścią składową są diamenty;
- 3) wyrobów kryształowych, marmurowych i alabastrowych;
- 4) obrazów, rzeźb oraz innych dzieł sztuki, z wyjątkiem dzieł żyjących artystów krajowych;
- 5) antycznych dywanów, kilimów, makat, gobelinów itp. oraz wszelkich innych przedmiotów antycznych z wyjątkiem książek;
- 6) futer szlachetnych: bobrów, nutrii (bobry błotne), karamulów, wyder, lisów (srebrnych, niebieskich, platynowych, krzyżaków), nurek, tunaków (kun) i szopów oraz wyrobów z tych futer;
- 7) obuwia i galanterii wytworzonej ze skóry krokodyla, jaszczurki, węża, ryby, żaby, fok, z naturalnego zam-szu; kufków, waliz, pudełek do kapeluszy i przyborów łowieckich wykonanych ze wszelkiej skóry; tapet skórzanych i inkrustowanych;

- 8) aparatów i obiektywów fotograficznych o sile światła ponad 1:3,5, amatorskich aparatów kinematograficznych i projekcyjnych;
- 9) kwiatów luksusowych (storczyki, mimozy, kamelie, tuberozy i wszelkie rodzaje palm), a także wszelkiego rodzaju kwiatów cieplarnianych;
- 10) mebli inkrustowanych metalami, kością, rogiem, perłową masą, pozłacanych i posrebrzanych lub połączonych z cennymi materiałami, jak jedwab, brokat, gobeliny i skóra.

2. Podwyżki, o której mowa w ust. 1, nie stosuje się do obrotów uzyskanych ze sprzedaży lub wymiany towarów wyprodukowanych przez jednostki gospodarki społecznej i do towarów importowanych, wprowadzonych do obrotu wewnętrznego przez jednostki gospodarki społecznej.

3. W razie sprzedaży komisowej towarów określonych w ust. 1 stawki podatku tam wymienione stosuje się do obrotów osiągniętych przez komitenta; jeżeli komisant dokonuje sprzedaży na rachunek osób nie opłacających z tytułu sprzedaży tych towarów podatku w myśl obowiązujących przepisów o podatku obrotowym, podatek według tych stawek opłaca komisant.

4. W razie niedopełnienia przez komisanta warunków określonych w art. 12 ust. 1 pkt 2—4 dekretu o podatku obrotowym do obrotu komisanta ustalonego w myśl art. 12 ust. 2 tego dekretu nie stosuje się podwyżki, o której mowa w ust. 1.

5. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio do zleceniodawcy, pośrednika i agenta przy sprzedaży towarów wymienionych w ust. 1.

6. Jeżeli do wyrobu wchodzi jako część składowa jeden z materiałów określonych w ust. 1, stawki podatku wymienione w tym ustępie stosuje się do części obrotu osiągniętego ze sprzedaży odpowiadającego wartości sprzedażnej (rynkowej) tego materiału, stanowiącego część składową wyrobu.

7. Jeżeli podatnik, wykonując świadczenie usług, dodaje własne nabyte lub wytworzone przezeń materiały, o których mowa w ust. 1, stawki podatku wymienione w tym ustępie stosuje się do wartości sprzedażnej (rynkowej) tych materiałów, dodanych przy wykonywaniu świadczenia usług.

DZIAŁ II.

PODATEK DOCHODOWY.

Rozdział 1.

Obowiązek podatkowy w podatku dochodowym.

§ 30. 1. Zwolnienie od podatku dochodowego przewidziane w art. 2 ust. 2 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o podatku dochodowym (Dz. U. z 1957 r. Nr 7, poz. 26 z późniejszymi zmianami), zwanego dalej „dekretem o podatku dochodowym”, następuje pod warunkiem udowodnienia okoliczności uzasadniających zwolnienie. Jeżeli podatnik jest obowiązany do prowadzenia ksiąg, udowodnienie może nastąpić jedynie przy pomocy tych ksiąg prawidłowo prowadzonych.

2. Za dochody przeznaczone na cele kultu religijnego uważa się dochody, które zostały przeznaczone na nabycie lub utrzymanie przedmiotów używanych wyłącznie przy spełnianiu obrzędów religijnych. Nie stanowią dochodów obracanych na cele kultu religijnego dochody choćby częściowo przeznaczone na utrzymanie osób duchownych, zakonnych, służby itp.

§ 31. 1. Obowiązki podatkowe na zasadzie art. 4 dekretu o podatku dochodowym podlegają osoby fizyczne, które przybyły do Polski na pobyt czasowy, jeżeli pobyt ten z góry jest przewidziany na okres dłuższy niż sześć miesięcy.

2. Przerwy w pobycie, spowodowane przemijającą nieobecnością, pozostają bez wpływu na obowiązek podatkowy.

§ 32. Rozmiar obowiązku podatkowego spadków nie objętych określa się według rozmiaru obowiązku podatkowego spadkodawcy.

Rozdział 2.

Grupy źródeł przychodów.

§ 33. 1. Zakłady naukowe, których świadczenia polegające na nauczaniu są wolne od podatku obrotowego, zalicza się do pierwszej grupy źródeł przychodów.

2. Przychody ze sprzedaży własnych praw autorskich, jeżeli nie podlegają przepisom o podatku od wynagrodzeń, należą do pierwszej grupy źródeł przychodów.

§ 34. 1. Przenosi się z czwartej do drugiej grupy źródeł przychodów:

1) zakłady rzemieślnicze:

a) wykonujące usługi dla ludności lub rolnictwa — zatrudniające oprócz właściciela nie więcej niż dwóch członków rodziny oraz czterech pracowników najemnych,

b) pozostałe — zatrudniające oprócz właściciela nie więcej niż dwóch członków rodziny oraz dwóch pracowników najemnych,

2) zakłady nierzemieślnicze wykonujące usługi w zakresie naprawy i konserwacji przedmiotów gospodarstwa domowego lub przedmiotów osobistego użytku, prania bielizny oraz mycia i czyszczenia pojazdów mechanicznych:

a) dla ludności i rolnictwa — zatrudniające oprócz właściciela nie więcej niż dwóch członków rodziny oraz czterech pracowników najemnych,

b) dla pozostałych zleceniodawców — zatrudniające oprócz właściciela nie więcej niż dwóch członków rodziny oraz dwóch pracowników najemnych.

2. Przepis art. 8 ust. 1 pkt 2 dekretu o podatku dochodowym dotyczący zakładów stanowiących własność więcej niż jednej osoby stosuje się odpowiednio.

3. Za zakłady wykonujące usługi dla ludności lub rolnictwa w rozumieniu ust. 1 uważa się zakłady, których łączny obrót osiągnięty z wykonywania tych usług wynosi co najmniej 50% w miejscowościach do 10 tysięcy mieszkańców, a w pozostałych miejscowościach — co najmniej 60% ogólnego obrotu.

4. Za członków rodziny w rozumieniu art. 8 ust. 1 pkt 2 dekretu o podatku dochodowym oraz ust. 1 uważa się małżonka, małoletnie dzieci własne, przysposobione, obce przyjęte na wychowanie oraz małoletnich pasierbów.

5. Uczniów zatrudnionych w zakładach rzemieślniczych na podstawie pisemnej umowy o naukę zawodu, zarejestrowanej w izbie rzemieślniczej, nie uważa się za pracowników od daty zawarcia umowy.

6. Przy zaliczaniu zakładu rzemieślniczego do drugiej grupy źródeł przychodów wyszkolonych w tym zakładzie uczniów w liczbie do dwóch i zatrudnionych w nim w charakterze czeladników — traktuje się nadal jako uczniów przez okres pierwszych 24 miesięcy po złożeniu przez nich egzaminu czeladniczego, jeżeli w dniu zawarcia umowy o naukę zawodu byli oni młodocianymi. Warunek, aby uczniowie ci byli młodocianymi w dniu zawarcia umowy o naukę zawodu, nie dotyczy zakładów rzemieślniczych, o których mowa w ust. 3.

7. Przepisy ust. 1 i 6 dotyczą zakładów działających w ramach posiadanych uprawnień przemysłowych.

8. Zatrudnienie większej niż przewidziana w art. 8 ust. 1 pkt 2 dekretu o podatku dochodowym lub w ust. 1 ilości pracowników najemnych albo członków rodziny, choćby nawet

prześciowo, powoduje zaliczenie zakładu do czwartej grupy źródeł przychodów w stosunku do całego roku podatkowego. Na równi z pracownikami najemnymi zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę traktuje się osoby pracujące na rzecz zakładu na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło.

9. Zatrudnienie przez zakład większej liczby członków rodziny zamiast pracowników najemnych nie stoi na przeszkodzie do zaliczenia zakładu do drugiej grupy źródeł przychodów; zatrudnienie natomiast większej ilości pracowników najemnych zamiast członków rodziny, chociażby ilość osób zatrudnionych w zakładzie nie przekraczała oprócz właściciela ogólnej liczby osób określonej w art. 8 ust. 1 pkt 2 dekretu o podatku dochodowym lub w ust. 1, powoduje zaliczenie zakładu do czwartej grupy źródeł przychodów.

§ 35. Przychody osiągane z praw autorskich nabytych w drodze spadku lub zapisu zalicza się do trzeciej grupy źródeł przychodów.

§ 36. Przychody duchownych z opłat stuly oraz innych darów i opłat, które duchowni otrzymują ze względu na pełnione funkcje, zalicza się do czwartej grupy źródeł przychodów. Do czwartej grupy źródeł przychodów zalicza się również przychody organistów, służby kościelnej i grabarzy otrzymywane w związku z wykonywanymi czynnościami bezpośrednio od osób trzecich, niezależnie od wynagrodzenia otrzymywanego z zakładu pracy lub zamiast takiego wynagrodzenia.

§ 37. 1. Za przychód z budynków wynajętych uważa się rzeczywiście osiągnięty w roku podatkowym czynsz najmu bez względu na okres, którego dotyczy, łącznie z wynagrodzeniem za objęte umową najmu ruchomości oraz podwórza, składy, place, ogrody itp., jak również wynagrodzenie za używanie urządzonej przez właściciela domu instalacji gazu, wodociągu, windy i innych urządzeń. Do czynszu najmu dolicza się wartość pieniężną świadczeń ubożczych, obciążających najemcę na korzyść wynajmującego, jak również wartość pieniężną wszelkich korzyści zastrzeżonych wynajmującemu. Jeżeli na podstawie szczególnych przepisów czynsz najmu wpłacany jest na odrębny rachunek bankowy właściciela nieruchomości, nie stanowią przychodu kwoty, do których podjęcia nie jest on w danym roku podatkowym uprawniony; nie dotyczy to przychodów z nieruchomości stanowiących własność cudzoziemców dewizowych.

2. Za przychód z budynków zajmowanych lub używanych w całości lub w części przez samego właściciela lub członków jego rodziny albo odstąpionych bezpłatnie do używania innym osobom — uważa się wartość czynszową w rozumieniu przepisów o podatku od nieruchomości.

3. Jeżeli właściciel używa budynku lub jego części wyłącznie dla własnego przedsiębiorstwa, wartości czynszowej nie uważa się za przychód przy obliczaniu przychodów z nieruchomości, a przy obliczaniu kosztów prowadzenia przedsiębiorstwa — wartości czynszowej nie uważa się za koszty uzyskania przychodów z tego przedsiębiorstwa.

4. Jeżeli właściciel oddał bezpłatnie budynek lub jego część do użytku na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe, kultu religijnego, opieki społecznej i dobroczynne, przy ustalaniu dochodu z nieruchomości nie uwzględnia się ani wartości czynszowej, ani kosztów poniesionych z tytułu utrzymania tego budynku lub jego części.

§ 38. Za przychody z kapitałów pieniężnych uważa się w szczególności:

- 1) odsetki od pożyczek, wkładów i rachunków bieżących,
- 2) odsetki od wszelkiego rodzaju papierów procentowych, chociażby te papiery były zwolnione od podatków innego rodzaju,
- 3) zyski z udziałów w spółdzielniach, powstałe z podziału czystych nadwyżek bilansowych.

§ 39. Za przychód z praw majątkowych uważa się w szczególności:

- 1) powtarzające się periodycznie renty, których tytuł prawny polega na darowiźnie, fundacji lub rozporządzeniu ostatniej woli,
- 2) przychody z wykonywania uprawnień, patentów, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych, wynalazków, praw autorskich itp.; jeżeli jednak wymienione przychody osiągane są przez twórców, należą do pierwszej grupy źródeł przychodów,
- 3) przychody w postaci świadczeń i wsparć wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem wymienionych w § 70 ust. 1 pkt 3.

§ 40. 1. Za przychody z innych źródeł, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 5 lit. f) dekretu o podatku dochodowym, uważa się w szczególności przychody z cywilnoprawnych, niezawodowych, odpłatnych świadczeń tego rodzaju, jak wynajęcie ruchomości, części lokalu itp.

2. Jeżeli wysokość dochodu podatnika ustalona została na podstawie znamion zewnętrznych, wówczas nadwyżkę dochodu ponad dochód z ustalonych źródeł zalicza się do piątej grupy źródeł przychodów.

§ 41. 1. Sprzedaży przedmiotów, które służą do osobistego lub domowego użytku podatnika, oraz dzieł sztuki, książy, pamiątek historycznych itp. nie uważa się za źródło przychodów, jeżeli podatnik nie gromadzi przedmiotów tych zawodowo.

2. Skapitalizowanie renty, której tytuł prawny polega na zapisie lub rozporządzeniu ostatniej woli, nie stanowi źródła przychodów.

Rozdział 3.

Szczególne zasady ustalania nadwyżki z niektórych źródeł przychodów.

§ 42. 1. Nadwyżką ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych jest różnica między ceną uzyskaną ze sprzedaży tych przedmiotów i praw majątkowych a kosztami ich nabycia lub wytworzenia, a jeżeli chodzi o przedmioty i prawa majątkowe nabyte w drodze darowizny — ich wartością w dniu nabycia. Różnica ta ulega zmniejszeniu o koszty sprzedaży oraz o wartość nakładów poczynionych w czasie posiadania przedmiotów i praw majątkowych, jeżeli nakłady te trwale zwiększają lub ulepszają ich substancję.

2. Wartość z dnia nabycia przedmiotów i praw majątkowych nabytych w drodze darowizny określa się w trybie przewidzianym przepisami o opodatkowaniu spadków i darowizn. Jeżeli nabycie było wolne od opodatkowania, wartość z dnia nabycia ustala w razie potrzeby organ finansowy tak, jakby to nabycie podlegało opodatkowaniu.

§ 43. 1. Koszt nabycia lub wytworzenia przedmiotów i praw majątkowych bądź ich wartość z dnia nabycia oraz wartość poczynionych nakładów przyjmuje się dla obliczenia nadwyżki:

- 1) jeżeli chodzi o przedmioty i prawa majątkowe nabyte przez podatnika po dniu 29 października 1950 r. oraz nakłady poczynione po tej dacie — w wysokości rzeczywistej ceny kupna lub wytworzenia bądź wartości z dnia nabycia;
- 2) jeżeli chodzi o przedmioty i prawa majątkowe nabyte przez podatnika w okresie od dnia 1 stycznia 1945 r. do dnia 29 października 1950 r. oraz nakłady poczynione w tym okresie — w wysokości rzeczywistej ceny kupna lub wytworzenia bądź wartości z dnia nabycia, przerachowanych w stosunku 100 : 3;
- 3) jeżeli chodzi o przedmioty i prawa majątkowe nabyte przez podatnika w okresie od dnia 1 września 1939 r. do dnia 1 stycznia 1945 r. oraz nakłady poczynione w tym okresie — w wysokości rzeczywistej ceny kupna lub wytworzenia bądź wartości z dnia nabycia, przera-

chowanych z zastosowaniem mnożnika 5; jeżeli cena nabycia lub wytworzenia bądź wartość z dnia nabycia nie były wyrażone w złotych, należy je uprzednio przeliczyć na złote według relacji obowiązującej w dacie nabycia lub wytworzenia i następnie zastosować mnożnik 5;

4) jeżeli chodzi o przedmioty i prawa majątkowe nabyte przez podatnika przed dniem 1 września 1939 r. oraz nakłady poczynione przed tą datą — w wysokości rzeczywistej ceny kupna lub wytworzenia bądź wartości z dnia nabycia, wyrażonych w walucie obiegowej z dnia 31 sierpnia 1939 r., przerachowanych z zastosowaniem mnożnika 10; jeżeli cena kupna lub wytworzenia bądź wartość z dnia nabycia nie były wyrażone w walucie obiegowej z dnia 31 sierpnia 1939 r., należy je uprzednio przeliczyć na tę walutę według obowiązującej relacji i następnie zastosować mnożnik 10.

2. Jeżeli ceny kupna lub wytworzenia bądź wartości z dnia nabycia nie można ustalić, dane te ustala organ finansowy w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu podatkowym, przy czym w stosunku do przedmiotów i praw majątkowych i poczynionych nakładów określonych w ust. 1 pkt 4 organ ten ustala je w tej wysokości, jaką posiadałyby one w dniu 31 sierpnia 1939 r.; wartości te ulegają odpowiedniemu przerachowaniu w myśl zasad wyrażonych w ust. 1 pkt 2—4.

§ 44. 1. Nadwyżką z udziału w spółce wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością są pożytki faktycznie uzyskane z tytułu udziału. Za pożytki faktycznie uzyskane uważa się również sumy otrzymane przez wspólnika na poczet przyszłych zysków. Na równi z pożytkami faktycznie uzyskanymi traktuje się sumy, co do których wspólnikowi przysługuje prawo dysponowania na podstawie zatwierdzonego bilansu za okres obrachunkowy, a jeżeli umowa spółki zastrzega podział zysku walnemu zgromadzeniu — na podstawie uchwały walnego zgromadzenia, po potrąceniu sum otrzymanych przez wspólnika zaliczkowo. Sumy przeznaczone na cele spółki niezależnie od tego, czy umowa spółki zastrzega sposób podziału zysku walnemu zgromadzeniu, czy też nie, z wyjątkiem przeznaczonych na powiększenie kapitału zakładowego, nie stanowią nadwyżki wspólnika.

2. W razie nieuznania ksiąg handlowych spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za dowód w postępowaniu podatkowym lub pominięcia ich przy ustalaniu podstawy opodatkowania spółki, różnicę pomiędzy wysokością dochodu spółki ustalonego przy wymiarze podatku dla spółki po potrąceniu od tego dochodu należnego od spółki podatku dochodowego a wynikającą z ksiąg sumą nadwyżek (dochodów) poszczególnych wspólników dolicza się w stosunku do wysokości udziałów do wynikających z ksiąg nadwyżek (dochodów) wspólników biorących udział w zarządzie spółki oraz wspólników likwidatorów spółki. Tak ustalone kwoty stanowią nadwyżkę z udziału w spółce wspólników biorących udział w zarządzie spółki oraz wspólników likwidatorów spółki. Nadwyżką z udziału w spółce pozostałych wspólników są pożytki w rozumieniu ust. 1 w wysokości, wynikającej z ksiąg spółki, chyba że zostanie ustalone, iż wspólnik osiągnął tę nadwyżkę w innej wysokości.

§ 45. W razie likwidacji przedsiębiorstwa (§ 17—20) nadwyżkę z likwidacji ustala się przez zastosowanie norm szacunkowych do podstaw opodatkowania podatkiem obrotowym. Nadwyżki osiągnięte z polikwidacyjnej sprzedaży towarów nie podlegają oddzielnemu opodatkowaniu przy zachowaniu warunków uzasadniających zwolnienie osiągniętych z tej sprzedaży obrotów od podatku obrotowego.

§ 46. 1. Jeżeli podatnik pozostający w bezpośrednim lub pośrednim związku gospodarczym z osobą, mającą siedzibę lub miejsce zamieszkania za granicą, tak układa bieg swoich interesów, że nie wykazuje nadwyżek albo wykazu-

Je nadwyżki mniejsze od tych, jakich należałoby oczekiwać, gdyby wspomniany związek nie istniał, wówczas nadwyżki danego podatnika należy ustalić bez uwzględnienia obciążeń szczególnych wynikających z powyższego związku.

2. Jeżeli przewidziane w ust. 1 ustalenie kwoty nadwyżki na podstawie ksiąg handlowych natrafia na trudności, wówczas nadwyżkę ustala się w drodze oszacowania.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio również wówczas, gdy podatnik, wykorzystując swój związek gospodarczy z osobą, której przysługują szczególne ulgi w podatku dochodowym, albo też dokonując transakcji z innym podatnikiem na warunkach rażąco korzystniejszych i odbiegających od stosowanych ogólnie norm w czasie i miejscu dokonania transakcji, przerzuca całość lub część swego dochodu bądź na osobę korzystającą z ulg, bądź na innego podatnika i wskutek tego nie wykazuje nadwyżki w takiej wysokości, jakiej należałoby oczekiwać, gdyby wspomniany związek nie istniał lub gdyby wspomniana transakcja nie została zawarta.

§ 47. Przy ustalaniu nadwyżki z gospodarstwa rolnego w braku danych co do wysokości faktycznych przychodów i kosztów nadwyżkę ustala się po zasięgnięciu opinii biegłych przedstawionych przez powiatowy związek kółek rolniczych.

§ 48. U wdzierzawiającego gospodarstwo rolne nadwyżką z dzierżawy gospodarstwa rolnego jest rzeczywiście osiągnięty w roku podatkowym czynsz dzierżawny bez względu na okres, którego dotyczy, jak również wartość pieniężna świadczeń ubocznych obciążających dzierżawcę na rzecz wdzierzawiającego, nie wyłączając zapłaconego przez dzierżawcę podatku gruntowego; od tak obliczonej nadwyżki potrąca się zapłacony w danym roku podatkowym podatek gruntowy.

§ 49. Nadwyżkę z udziałów reasekuracyjnych w polskich ubezpieczeniach (art. 5 ust. 1 lit. e) dekretu o podatku dochodowym) ustala się w wysokości 50% przychodów; za przychód uważa się ostateczny czysty zysk zagranicznego towarzystwa ubezpieczeń obliczony zgodnie z obowiązującymi umowami reasekuracyjnymi.

Rozdział 4.

Koszty uzyskania przychodów.

§ 50. 1. Nie stanowią kosztów uzyskania przychodów koszty, których podatnik nie poniósł, lecz które mógłby ponieść lub wśród pewnych okoliczności musiałby ponieść, i takie, które podatnik zaoszczędził sobie własną pracą lub też pracą bezpłatną członków rodziny albo innych osób, z wyjątkiem wypadku określonego w art. 13 ust. 1 pkt 9 dekretu o podatku dochodowym.

2. Wydatki ponoszone przez pracodawcę pośrednio na rzecz pracowników, jeżeli wynikają z postanowień układu zbiorowego pracy i ponoszone są w wysokości wynikającej z tego układu, stanowią koszt uzyskania przychodów.

3. Jeżeli wydatki określone w ust. 2 ponoszone są w drodze tworzenia specjalnych funduszy, fundusze te nie stanowią funduszy rezerwowych, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 2 dekretu o podatku dochodowym.

§ 51. 1. Nie stanowią kosztów uzyskania przychodów nadwyżki z tytułu odsetek i wynagrodzeń za udzielone pożyczki lub wkłady niepieniężne, wypłacone przez osobę prawną udziałowcom i akcjonariuszom, przekraczające wysokość odsetek ustawowych.

2. Wartość wkładów niepieniężnych oblicza się według przeciętnej wartości sprzedażnej z okresu i miejsca ich dokonania.

§ 52. 1. Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów nadwyżek kwot pensji i wszelkiego rodzaju wynagrodzeń osób, które biorą udział w zarządzie przedsiębiorstwa bądź

należą do składu rady nadzorczej i komisji rewizyjnej lub działają z ich ramienia bądź są uprawnione do samodzielnego prowadzenia przedsiębiorstwa, jak również innych pracowników umysłowych na stanowiskach kierowniczych, ponad następujące normy:

10,00% od obrotu nie przekraczającego 1-krotnej wysokości kapitału własnego,
5,50% od obrotu ponad 1 do 2-krotnej wysokości kapitału własnego,
4,00% od obrotu ponad 2 do 3-krotnej wysokości kapitału własnego,
3,25% od obrotu ponad 3 do 4-krotnej wysokości kapitału własnego,
2,80% od obrotu ponad 4 do 5-krotnej wysokości kapitału własnego,
2,50% od obrotu ponad 5 do 6-krotnej wysokości kapitału własnego,
2,30% od obrotu ponad 6 do 7-krotnej wysokości kapitału własnego,
2,20% od obrotu ponad 7 do 8-krotnej wysokości kapitału własnego,
2,10% od obrotu ponad 8 do 9-krotnej wysokości kapitału własnego,
2,00% od obrotu ponad 9 do 10-krotnej wysokości kapitału własnego,
1,70% od obrotu ponad 10 do 15-krotnej wysokości kapitału własnego,
1,50% od obrotu ponad 15 do 20-krotnej wysokości kapitału własnego,
1,35% od obrotu ponad 20 do 30-krotnej wysokości kapitału własnego,
1,20% od obrotu ponad 30 do 50-krotnej wysokości kapitału własnego,
1,10% od obrotu ponad 50 do 100-krotnej wysokości kapitału własnego,
1,00% od obrotu ponad 100-krotną wysokość kapitału własnego.

2. Normy wynagrodzenia ustala się w ten sposób, ażeby suma obliczona od większego obrotu przy mniejszej stopie procentowej nie była mniejsza od sumy, jaka wypadnie z obliczenia przy zastosowaniu bezpośrednio wyższej stopy procentowej do najwyższego obrotu w tej grupie.

3. Za kapitał własny przedsiębiorstwa uważa się nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami wobec osób trzecich. W szczególności na kapitał własny składają się:

- 1) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością:
  - a) kapitał zakładowy uwidoczniony w bilansie, zmniejszony o sumy nie uiszczonych przez udziałowców wpłat na udziały oraz sumę strat figurujących w bilansie,
  - b) wszelkie inne kapitały, fundusze i rezerwy, nie stanowiące zobowiązań wobec osób trzecich i nie przeznaczone na skorygowanie wartości składników majątkowych figurujących w bilansie,
  - c) nie podzielony zysk z lat ubiegłych i za rok podatkowy, po wyłączeniu części zysku przeznaczonej na udział w zysku oraz na podatek dochodowy;
- 2) w firmach jednoosobowych i spółkach jawnych:
  - a) suma figurująca na rachunku kapitału, zwiększona o saldo kredytowe na rachunkach właściciela i zmniejszona o saldo debetowe na rachunkach właściciela oraz o sumę strat figurujących w bilansie; saldo kredytowe na rachunkach właściciela zwiększają kapitał własny tylko w tym wypadku, jeżeli mają charakter stały, tj. nie są podejmowane z przedsiębiorstwa co najmniej w ciągu 4 miesięcy roku następującego po roku podatkowym,
  - b) wszelkie fundusze i rezerwy, nie stanowiące zobowiązań wobec osób trzecich i nie przeznaczone na

skorygowanie wartości składników majątkowych figurujących w bilansie.

4. Za obrót służący za podstawę do obliczania norm wynagrodzenia uważa się obrót ustalony za rok podatkowy w myśl przepisów dekretu o podatku obrotowym, nie wyłączając obrotów zwolnionych od podatku.

5. Za pracowników umysłowych na stanowiskach kierowniczych uważa się osoby uprawnione do samodzielnego prowadzenia oddziałów (fili) przedsiębiorstwa oraz wszelkich prokurentów przedsiębiorstwa, chociażby posiadali prokurę łączną.

6. Jeżeli w wyniku zastosowania tabeli zawartej w ust. 1 normy wynagrodzeń osób, o których mowa w ust. 1, czynnych i niezbędnych do utrzymania przedsiębiorstwa w ruchu, byłyby niższe od ogólnie przyjętych norm wynagrodzeń, organ finansowy drugiej instancji ma prawo na wniosek podatnika podwyższać te normy, najwyżej do wysokości wydatków faktycznie na ten cel poniesionych i w granicach ogólnie przyjętych norm. Podwyższenie norm wynagrodzeń do wysokości przekraczającej dwukrotnie normy ustalone w ust. 1 wymaga zgody Ministra Finansów.

§ 53. Jeżeli pensja lub wynagrodzenie wypłacane jest pracownikowi, którego stosunek z pracodawcą nie jest ure-

gulowany układem zbiorowym pracy, koszt uzyskania przychodów stanowi wynagrodzenie wypłacane w wysokości wynikającej z indywidualnej umowy o pracę.

§ 54. Podatek od lokali w części przypadającej na lokal użytkowy zajmowany w związku ze źródłem przychodów stanowi koszt uzyskania przychodów.

§ 55. U podatników prowadzących księgi handlowe wydatki na nabycie przedmiotów majątkowych, których koszt nabycia nie przekracza 1.000 zł, stanowią koszty uzyskania przychodów.

Rozdział 5.

Obniżki w podatku dochodowym.

§ 56. 1. Podatek dochodowy od dochodów częściowych, osiągniętych z należących do drugiej grupy źródeł przychodów: zakładów rzemieślniczych oraz zakładów nierzemieślniczych wykonujących usługi w zakresie naprawy i konserwacji przedmiotów gospodarstwa domowego lub przedmiotów osobistego użytku, prania bielizny oraz mycia i czyszczenia pojazdów mechanicznych, wymierza się według następującej skali:

Podstawa opodatkowania (kwota dochodu częściowego) złotych		Podatek wynosi:	
ponad	do		
11.000	16.000	16% nadwyżki ponad	11.000 zł
16.000	30.000	800 zł i 20%	16.000 „
30.000	60.000	3.600 zł i 24%	30.000 „
60.000	100.000	10.800 zł i 28%	60.000 „
100.000	150.000	22.000 zł i 36%	100.000 „
150.000	250.000	40.000 zł i 44%	150.000 „
250.000	350.000	84.000 zł i 56%	250.000 „
350.000		40% całej podstawy opodatkowania.	

2. Podatek dochodowy od dochodów częściowych osiągniętych z należących do czwartej grupy źródeł przychodów:

- 1) zakładów rzemieślniczych,
- 2) zakładów przemysłu materiałów budowlanych,

3) zakładów przemysłu rolno-spożywczego, nie wyłączając młynów gospodarczych,

4) zakładów gastronomicznych i pensjonatów,

5) zakładów nierzemieślniczych świadczących usługi wymienione w ust. 1

wymierza się według następującej skali:

Podstawa opodatkowania (kwota dochodu częściowego) złotych		Podatek wynosi:	
ponad	do		
11.000	16.000	20% nadwyżki ponad	11.000 zł
16.000	30.000	1.000 zł i 25%	16.000 „
30.000	60.000	4.500 zł i 30%	30.000 „
60.000	100.000	13.500 zł i 35%	60.000 „
100.000	150.000	27.500 zł i 45%	100.000 „
150.000	250.000	50.000 zł i 55%	150.000 „
250.000	350.000	105.000 zł i 70%	250.000 „
350.000		50% całej podstawy opodatkowania.	

3. Jeżeli podatnik określony w ust. 1 lub 2 posiada źródła przychodów podlegające opodatkowaniu według różnych skal, wówczas do obliczenia podatku od dochodu z poszczególnych źródeł przychodów stosuje się procentową stopę podatku według skali właściwej dla danego źródła przychodów, odpowiadającą łącznej sumie dochodów częściowych. Stopą podatku dla dochodów podlegających opodatkowaniu według skal przewidzianych w ust. 1 i 2 jest stosunek procentowy podatku, obliczonego według tych skal od łącznej sumy dochodów częściowych, do sumy tych dochodów.

4. Przepis art. 15 ust. 7 dekretu o podatku dochodowym stosuje się odpowiednio.

5. Podatek obliczony przy zastosowaniu przepisów art. 15 dekretu o podatku dochodowym lub ust. 1 obniża się o 20% w stosunku do dochodów osiąganych z rzemiosła i przemysłu domowego, jeżeli zajęcia te są wykonywane osobiście lub z udziałem członków najbliższej rodziny (§ 63) przez rolników prowadzących gospodarstwo rolne bez zatrudniania w nim pracowników najemnych, przez członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych bądź przez pracowników rolnych, a podatnicy ci nie są objęci zwolnieniem przewidzianym w § 59 pkt 1.

§ 57. 1. Podatek dochodowy od dochodów z praw autorskich nabytych w drodze spadku lub zapisu ustalony na podstawie skali podatkowej przewidzianej w art. 15 i 17 dekretu o podatku dochodowym nie może przekraczać 33% podstawy opodatkowania przyjętej z przychodów z praw autorskich.

2. Jeżeli osoby osiągające dochody określone w ust. 1 osiągają obok tych dochodów również dochody z pozostałych źródeł przychodów wymienionych w art. 8 dekretu o podatku dochodowym, dochody te podlegają opodatkowaniu bez doliczania dochodów z praw autorskich nabytych w drodze spadku lub zapisu.

§ 58. 1. Dla zastosowania zniżki podatku przewidzianej w art. 18 dekretu o podatku dochodowym lub zwyczajki podatku przewidzianej w art. 20 tego dekretu decydujący jest stan rodzinny oraz wiek dzieci podatnika w ostatnim dniu roku podatkowego, a jeżeli podatek ustalany jest w formie ryczałtu umownego — decydujący jest stan rodzinny oraz wiek dzieci podatnika w pierwszym dniu roku podatkowego.

2. Przy stosowaniu zwyczajki podatku przewidzianej w art. 20 dekretu o podatku dochodowym:

- 1) wiek podatnika ponad 25 lat rozumie się w pierwszym dniu roku podatkowego,
- 2) okres dwóch lat trwania małżeństwa liczy się od dnia 1 stycznia roku następującego po roku, w którym podatnik zawarł związek małżeński.

3. Zwyczajki podatku przewidzianej w art. 20 dekretu o podatku dochodowym nie stosuje się do osób niewidomych.

DZIAŁ III.

ZWOLNIENIA OD PODATKÓW.

Rozdział 1.

Zwolnienia od podatków obrotowego i dochodowego.

§ 59. Zwalnia się od podatków obrotowego i dochodowego:

- 1) przychody z rzemiosła i przemysłu domowego, o ile osiągnięte z wykonywania tych zajęć obrót nie przekracza w roku podatkowym kwoty 50.000 zł, oraz przemysłu ludowego, wykonywanych osobiście lub z udziałem członków najbliższej rodziny (§ 63) przez rolników prowadzących gospodarstwo rolne bez zatrudniania w nim pracowników najemnych, przez członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz przez pracowników rolnych;

- 2) przychody osiągane przez osoby fizyczne ze sprzedaży posiłków (śniadania, obiady, kolacje) w ilości nie większej niż 20 na dobę dla każdego z tych posiłków, a przez inne osoby w ilości nie większej niż 10, jeżeli sprzedaż posiłków nie jest połączona ze sprzedażą napojów alkoholowych; ograniczenie ilości sprzedawanych posiłków do 20 na dobę nie dotyczy wypadków sporadycznego żywienia myśliwych cudzoziemców przez pracowników państwowych gospodarstw leśnych;
- 3) przychody osiągane z hodowli jedwabników, jeżeli:
  - a) wyhodowane kokony są dostarczane wyłącznie na rzecz jednostek gospodarki społecznej,
  - b) hodowla prowadzona jest wyłącznie z greny zakontraktowanej i dostarczonej przez jednostkę gospodarki społecznej,
  - c) do hodowli zużywa się nie więcej niż 100 gramów greny rocznie,
  - d) hodowca nie wykonuje innych świadczeń podlegających podatkowi obrotowemu; zastrzeżenie to dotyczy również członków rodziny hodowcy, których przychody z mocy przepisów o podatku dochodowym podlegają łącznemu opodatkowaniu z jego dochodem; nie wyłącza jednak zwolnienia wykonywanie świadczeń podlegających opodatkowaniu podatkiem obrotowym i dochodowym w formie karty podatkowej;
- 4) przychody ze sprzedaży raków — pochodzących z połowu na wodach zamkniętych i otwartych, a nie przerobionych sposobem przemysłowym, dokonywanej bez utrzymywania w tym celu stałych miejsc sprzedaży poza obrębem miejsca hodowli raków lub siedziby wykonującego połów raków;
- 5) przychody ze sprzedaży produktów leśnych i łąkowych, nasion drzew i krzewów owocowych i ozdobnych własnego zbioru, wykonywanego osobiście albo z udziałem członków najbliższej rodziny (§ 63) przez rolników prowadzących gospodarstwo rolne oraz wykonywanego ubocznie przez członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych lub pracowników rolnych i leśnych;
- 6) przychody podlegające opłacie targowej;
- 7) przychody osiągane przez zespoły produkujące materiały budowlane z tytułu świadczeń polegających na produkcji tych materiałów na rzecz Społecznego Funduszu Budowy Szkół i Internatów w zamian za węgiel przydzielony tym zespołom przez Fundusz; okoliczność dostarczania materiałów budowlanych w zamian za węgiel powinna być stwierdzona pismem Społecznego Komitetu Budowy Szkół i Internatów;
- 8) przychody osiągane przez rolników z czynności orki, bronowania, spulchniania gruntów itp., wykonywanych przy użyciu koni;
- 9) przychody ze sprzedaży towarów otrzymanych przez sprzedającego w przesyłkach z zagranicy deklarowanych jako dary lub nabytych w Banku Polska Kasa Opieki S.A. za walutę nadeslaną z zagranicy na imię sprzedającego bądź za zagraniczne środki płatnicze wpłacone przez niego do tego Banku; nie dotyczy to osób prowadzących w kraju przedsiębiorstwo, jeśli surowiec lub towar otrzymany z zagranicy jako dar lub nabyty w Banku Polska Kasa Opieki S.A. jest przerabiany albo sprzedawany w tym przedsiębiorstwie;
- 10) przychody ze sprzedaży towarów dokonywanej przez osoby, które przywiezione z zagranicy — zgodnie z przepisami prawa celnego — towary nabyły tam za środki własne uzyskane z oszczędności w granicach diet, kieszonkowego lub otrzymanych za granicą zarobków, jak np. przez osoby przebywające służbowo za granicą, uczestników wycieczek, marynarzy.

§ 60. 1. Zwalnia się od podatków obrotowego i dochodowego przychody osób, które ukończyły: kobiety 60 lat,

a mężczyźni 65 lat życia bądź zostały zaliczone do I lub II grupy inwalidów, osiągane z tytułu wykonywania świadczeń w zakresie:

- 1) rzemiosła,
- 2) usług w zakresie naprawy lub konserwacji przedmiotów gospodarstwa domowego lub przedmiotów osobistego użytku, okrętki, mereżki, haftu, robót ręcznych, dekatyzowania, plisowania, podnoszenia oczek, prania bielizny, ostrzenia noży, czyszczenia okien, pomocy domowej oraz ulicznego czyszczenia obuwia, ważenia osób i zbierania nasion drzew i krzewów owocowych i ozdobnych,
- 3) zakładów gastronomicznych nie prowadzących sprzedaży napojów zawierających alkohol, z wyjątkiem piwa.

2. Zwolnienie stosuje się, jeżeli osoby określone w ust. 1:

- 1) zgłosiły obowiązek podatkowy,
- 2) nie zatrudniają w związku z wykonywanymi świadczeniami ani pracownika najemnego, ani członka rodziny poza małżonkiem, jak również nie korzystają z usług innych osób nie zatrudnionych w zakładzie, a jeżeli chodzi o osoby prowadzące zakłady gastronomiczne — zatrudniają poza małżonkiem nie więcej niż jednego pracownika najemnego lub jednego członka rodziny,
- 3) osiągają w ciągu roku podatkowego obrót nie przekraczający 40.000 zł, a jeżeli chodzi o zakłady gastronomiczne czynne przez cały rok — 150.000 zł i sezonowe — 100.000 zł,
- 4) nie posiadają, poza wymienionymi w ust. 1, innych źródeł przychodów, podlegających opodatkowaniu podatkiem obrotowym; zastrzeżenie to dotyczy również małżonka.

3. Nie stanowi przeszkody w stosowaniu zwolnienia zatrudnienie w zakładzie rzemieślniczym na podstawie pisemnej umowy o naukę zawodu, zarejestrowanej w Izbie Rzemieślniczej, jednego ucznia i osiągnięcie w związku z tym wyższego obrotu od określonego w ust. 2 pkt 3, nie przekraczającego jednak w ciągu roku 55.000 zł.

4. Zwolnienie stosuje się, poczynając od roku podatkowego następującego po roku, w którym podatnik osiągnął wiek określony w ust. 1 albo został zaliczony do I lub II grupy inwalidów.

5. W celu uzyskania zwolnienia od podatków należy złożyć wniosek o zwolnienie w terminie do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok podatkowy, a w razie rozpoczęcia wykonywania takich świadczeń — przed rozpoczęciem ich wykonywania.

6. Osoba zwolniona od podatków na podstawie ust. 1 jest obowiązana zawiadomić właściwy organ finansowy o utracie warunków do zwolnienia określonych w ust. 1—3. Zawiadomienie należy złożyć na piśmie w terminie siedmiu dni od dnia utraty warunków do zwolnienia.

7. Osoba, która zgłosi organowi finansowemu w terminie określonym w ust. 6 utratę warunków do zwolnienia, zostanie opodatkowana od miesiąca następującego po utracie warunków, z wyjątkiem wypadku przekroczenia granicy obrotu określonej w ust. 2 pkt 3 lub w ust. 3; w tym wypadku zostanie ona opodatkowana za cały rok podatkowy, lecz zobowiązania podatkowe zostaną jej rozłożone na miesięczne raty.

8. Osoba, która wprowadzi organ finansowy w błąd co do warunków, od których uzależnione jest zwolnienie od podatków, bądź która utraci te warunki i nie dopełni obowiązków przewidzianych w ust. 6, zostanie opodatkowana za cały dany rok podatkowy.

9. Osoba zwolniona od podatków na podstawie ust. 1 nie może powoływać się na to zwolnienie dla uzyskania zwolnienia, ulgi lub świadczenia w jakiegokolwiek innej dziedzinie.

10. W razie nieuwzględnienia wniosku o zwolnienie od podatków przysługuje podatnikowi prawo zgłoszenia w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia odmownej decyzji — wniosku o opodatkowanie w formie karty podatkowej lub w formie ryczałtu.

Rozdział 2.

Zwolnienia od podatku obrotowego.

§ 61. 1. Zwalnia się od podatku obrotowego:

- 1) świadczenia wykonywane przez biblioteki, czytelnie, świetlice, muzea, galerie sztuki i przedsięwzięcia wystawowe, prowadzone lub utrzymywane przez osoby prawne albo stowarzyszenia nie posiadające osobowości prawnej, mające na celu ogólną użyteczność lub cele naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe, kultu religijnego, opieki społecznej i dobroczynne, jeżeli podmioty te zachowały w roku poprzedzającym rok podatkowy warunki zwolnienia, określone w przepisach o podatku dochodowym;
- 2) świadczenia wykonywane przez internaty, przytułki, schroniska noclegowe itp. urzędnia o celach opieki społecznej, prowadzone lub utrzymywane przez osoby prawne albo stowarzyszenia określone w pkt 1, jeżeli te świadczenia są wykonywane na rzecz osób korzystających z opieki;
- 3) świadczenia polegające na osobistym świadczeniu usług, z wyjątkiem usług przewozowych, oraz na sprzedaży rzeczy wytworzonych przez zbywcę osobiście lub uzyskanych przez niego z własnego zbioru (np. produktów leśnych i łąkowych, nasion drzew i krzewów), gdy łączny obrót z tych tytułów nie przekracza kwoty 12.000 zł rocznie;
- 4) świadczenia lekarzy, nie wykonujących zawodu poza społecznymi zakładami służby zdrowia, w razie gdy zwłoka w udzieleniu pomocy lekarskiej mogłaby spowodować utratę życia lub kalectwo;
- 5) czynności furmaństwa, z wyjątkiem dorożkarstwa, wykonywane osobiście albo z udziałem członków najbliższej rodziny (§ 63) przez rolników prowadzących gospodarstwo rolne lub ubocznie przez członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych;
- 6) przychody ze sprzedaży ryb pochodzących z połowu na wodach zamkniętych i otwartych, a nie przerobionych sposobem przemysłowym, dokonywanej bez utrzymywania w tym celu stałych miejsc sprzedaży poza obrębem gospodarstwa rybnego lub siedziby wykonującego rybołówstwo;
- 7) sprzedaż po cenach nominalnych znaczków skarbowych, pocztowych i sądowych oraz urzędowych blankietów wekslowych;
- 8) odnajmowanie pokojów umeblowanych przez osoby nie prowadzące przemysłu gospodniego, jeżeli ilość odnajmowanych pokojów nie przewyższa 3, a w miejscowościach uzdrowiskowych, letniskowych i wycieczkowych — odnajmowanie także więcej niż 3 pokojów wynajmowanych sezonowo, a normalnie zajmowanych przez wynajmującego na własne potrzeby;
- 9) czynności polegające przeważnie na pracy fizycznej, której celem nie jest wytwarzanie lub przerób i które też nie są rzemiosłem w rozumieniu prawa przemysłowego (§ 64);
- 10) świadczenia komitetów rodzicielskich i organizacji uczniowskich, polegające na zaopatrywaniu wyłącznie uczniów i pracowników szkół, przy których organizacje te są utworzone, w książki, materiały i przybory szkolne oraz w pomoce naukowe bądź na prowadzeniu szkolnej kasy oszczędności, ogródka szkolnego, wydawaniu posilków lub zbieraniu ziół lekarskich;

11) napoje winne wyprodukowane w kraju sposobem domowym, przeznaczone do użytku we własnym gospodarstwie domowym wytwórcy;

12) towary określone w art. 9 ust. 1 dekretu o podatku obrotowym, które:

- a) zostały zniszczone lub wzięte do przerobu pod nadzorem organów nadzoru podatkowego,
- b) zostały zniszczone wskutek nieprzewidzianego wypadku, któremu normalnie nie można zapobiec, w wytwórni, w czasie przewozu lub magazynowania,
- c) są przywożone z zagranicy, zgodnie z przepisami prawa celnego, przez podróżnych na osobisty użytek bądź jako bezpłatne próbki lub przez repatriantów;

13) ubytki towarów objętych art. 9 ust. 1 pkt 1—5 dekretu o podatku obrotowym w granicach norm zaniku i norm wydajności.

2. Zwalnia się częściowo od podatku obrotowego świadczenia polegające na sprzedaży po cenach ustalonych:

- 1) wyrobów tytoniowych,
- 2) wyrobów spirytusowych sprzedawanych w naczyniach zamkniętych,
- 3) soli,
- 4) zapalek,
- 5) dzienników, czasopism, wydawnictw periodycznych i wszelkich innych artykułów rozprowadzanych przez Przedsiębiorstwo Upowszechniania Prasy i Książki „Ruch”, jeżeli przychody z tytułu tych świadczeń nie podlegają przepisom o podatku od wynagrodzeń.

Podstawę opodatkowania tych świadczeń stanowi całkowita suma prowizji (rabatu, różnicy ceny towaru itp.) udzielanej przy sprzedaży tych towarów; do tak ustalonej podstawy opodatkowania stosuje się stawkę podatku przewidzianą w art. 13 ust. 1 pkt 3 dekretu o podatku obrotowym; jeżeli jednak przy sprzedaży wyżej wymienionych towarów sprzedawca przekroczy ustaloną cenę, podstawę opodatkowania stanowi pełny obrót z zastosowaniem stawek przewidzianych w art. 8 ust. 1 pkt 2 dekretu o podatku obrotowym.

3. Przy wykonywaniu świadczeń na rachunek jednostek handlu uspołecznionego polegających na komisowej sprzedaży, mimo niezachowania warunków określonych w art. 12 ust. 1 dekretu o podatku obrotowym, oraz na komisowym zakupie towarów podstawę opodatkowania stanowi suma należnej prowizji oraz innych wynagrodzeń za wykonane usługi; do tak ustalonej podstawy opodatkowania stosuje się stawkę podatku przewidzianą w art. 13 ust. 1 pkt 3 dekretu o podatku obrotowym.

4. Przepisy ust. 1 pkt 12 lit. a) i b) i pkt 13 stosuje się tylko w wypadkach, gdy podatek obrotowy przypadający od obrotu ze sprzedaży towaru wytworzonego lub sprowadzonego z zagranicy nie został uiszczony bądź gdy został uiszczony nie według najwyższej stawki podatku przewidzianej dla danego towaru (obrotu ze sprzedaży towaru). Uiszczony już podatek od obrotu ze sprzedaży towaru, który uległ następnie zniszczeniu, nie podlega zwrotowi.

§ 62. Świadczenia określone w § 59 pkt 5 i w § 61 ust. 1 pkt 5 wykonywane są ubocznie, jeżeli stanowią dodatkowe źródło dochodu.

§ 63. Za członków najbliższej rodziny rolnika uważa się osoby określone w przepisach o podatku gruntowym, pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą wykonującą rzemiosło, przemysł domowy i ludowy, furmaństwo lub sprzedaż produktów leśnych i łąkowych oraz nasion drzew i krzewów owocowych i ozdobnych.

§ 64. 1. Przez czynności określone w § 61 ust. 1 pkt 9 rozumie się pracę osobistą drwala, masażysty, tragarza, pra-

nie, prasowanie, przewóz osób i towarów wózkami ręcznymi lub rowerowymi (bez napędu mechanicznego) itp. prace.

2. Świadczenia wynikające z wykonywania określonych w ust. 1 czynności podlegają opodatkowaniu, jeżeli stanowią przedmiot działalności przedsiębiorstwa zatrudniającego siły najemne, np. świadczenia pralni, wykonywanie masażu w gabinecie kosmetycznym itp.

§ 65. Zwolnienie towaru od podatku na podstawie § 61 ust. 1 pkt 12 lit. b) uzależnia się od zgłoszenia organowi finansowemu faktu zniszczenia towaru niezwłocznie po powstaniu zniszczenia, a w wypadkach szczególnie uzasadniających zwłokę — najpóźniej w ciągu 24 godzin od chwili powzięcia wiadomości o fakcie zniszczenia. Zgłoszenie powinno zawierać dokładne oznaczenie czasu powstania zniszczenia i wskazanie jego przyczyny oraz rodzaj i ilość zniszczonego towaru z podaniem dowodów.

§ 66. Za zanik (§ 61 ust. 1 pkt 13) uważa się naturalne straty powstające przy wyrobie, przerobie, rozlewaniu, rozcieńczaniu, pakowaniu, magazynowaniu i przewozie towaru jako następstwa tych czynności.

§ 67. 1. Ustala się jako maksymalną granicę norm zaników:

- 1) przy wyrobie win musujących — 9% ilości wina naturalnego wziętego do przerobu,
- 2) przy wyrobie win gazowanych — 3% ilości wina naturalnego wziętego do przerobu,
- 3) przy wyrobie pozostałych win, moszczu winnego i miodu pitnego — 4% ilości otrzymanego półwyrobu po zakończeniu fermentacji głównej i odcedzeniu drożdży oraz części stałych,
- 4) przy przewozie napojów winnych w beczkach drewnianych niezależnie od rodzaju wina, czasu przewozu i sposobu odbioru — 0,2% ilości wysłanego napoju.

2. Normy zaników ustalone na podstawie ust. 1 oblicza się osobno dla każdego rodzaju napoju winnego bez prawa potrącania ubytku od nadwyżki bądź odwrotnie oraz wykorzystania zaniku dotyczącego jednego rodzaju wina na pokrycie ubytków wina innego rodzaju.

3. Straty przekraczające normy określone w ust. 1 są ubytkami podlegającymi opodatkowaniu.

§ 68. 1. Warunki stosowania norm zaników, o których mowa w § 67, oraz sposób ich obliczania, jak również sposób obliczania zapasu towarów i półwyrobów określają przepisy o specjalnym nadzorze i odrębnym postępowaniu podatkowym.

2. Normy zaników nie mają zastosowania do braku całych opakowań lub naczyń, chyba że chodzi o brak naczyń szklanych powstały wskutek stłuczenia, jeżeli organy nadzoru podatkowego stwierdzą, że pozostałe resztki stłuczonych lub uszkodzonych naczyń szklanych odpowiadają ilości brakujących naczyń.

§ 69. Normę wydajności przy przerobie spirytusu w drodze fermentacji octowej na kwas octowy ustala się:

- 1) dla octowni generatorowych do 1,2%,
- 2) dla pozostałych octowni do 1,45%.

Rozdział 3.

Zwolnienia od podatku dochodowego.

§ 70. 1. Zwalnia się od podatku dochodowego:

- 1) dochody osób fizycznych nie przekraczające w stosunku rocznym 11.000 zł,
- 2) dochody osób fizycznych i spadków nie objętych określonych w art. 4 dekretu o podatku dochodowym ze źródeł przychodów, o których mowa w art. 5 tego dekretu.

znajdujących się poza obszarem Polski, jeżeli będzie udowodnione, że podlegają one tam podatkowi tego samego rodzaju, i jeżeli właściwe obce państwo postępuje według zasad wzajemności co do takich samych dochodów ze źródeł położonych na obszarze Polski;

- 3) przychody na pokrycie kosztów utrzymania (alimenty) otrzymane od zamieszkałych na obszarze Polski osób fizycznych;
- 4) kwoty otrzymane z tytułu ubezpieczeń;
- 5) nadzwyczajne przychody w postaci spadków, zapisów i darowizn podlegające przepisom o opodatkowaniu spadków i darowizn;
- 6) osiągnane przez osoby prawne lub stowarzyszenia wymienione w art. 2 ust. 2 dekretu o podatku dochodowym przychody z tytułu:
  - a) dotacji, subwencji i darowizn otrzymywanych od jednostek gospodarki społecznej, a przeznaczonych na cele, do których spełniania jest powołana osoba prawna lub stowarzyszenie,
  - b) nie podlegających przepisom o opodatkowaniu spadków i darowizn przychodów w walutach zagranicznych lub dewizach, jeżeli zostały one przekazane do kraju za pośrednictwem banku;
- 7) wygrane loteryjne i losowe;
- 8) kwoty otrzymane z tytułu spłaty wierzytelności do wysokości wartości nominalnej;
- 9) nagrody przyznawane z funduszy jednostek gospodarki społecznej;
- 10) nagrody za wynalazki, udoskonalenia techniczne i usprawnienia otrzymywane od jednostek gospodarki społecznej i nie podlegające przepisom o podatku od wynagrodzeń;
- 11) odsetki od wkładów oszczędnościowych lokowanych w Powszechnej Kasie Oszczędności i spółdzielniach oszczędnościowo-pożyczkowych;
- 12) przychody z udziałów w polskich ubezpieczeniach (art. 5 ust. 1 lit. e) dekretu o podatku dochodowym) osiągnięte przez towarzystwa ubezpieczeń tych państw, które nie stosują obciążeń podatkowych do odpowiednich przychodów osiąganych przez polskie towarzystwa;
- 13) rezerwy u podatników prowadzących księgi handlowe, przeznaczone na pokrycie należności, których nieściągalność została udowodniona lub uprawdopodobniona;
- 14) przychody uzyskane z tytułu sprzedaży w całości lub w części nieruchomości gruntowych bądź budynkowych, wchodzących w skład gospodarstwa rolnego; jeżeli jednak stosownie do przepisów o terenach budowlanych na obszarach wsi albo stosownie do przepisów o planach zagospodarowania przestrzennego sprzedawana nieruchomość gruntowa wchodząca w skład gospodarstwa rolnego przeznaczona została na działkę budowlaną, przychód osiągnięty z takiej sprzedaży nie korzysta ze zwolnienia, jeżeli nabywca nie posiada w ogóle gospodarstwa rolnego lub należące do niego gospodarstwo jest położone w takiej odległości, że nabywana przez niego działka budowlana nie może z tym gospodarstwem stanowić zorganizowanej całości gospodarczej;
- 15) przychody uzyskane z tytułu sprzedaży w całości lub części nieruchomości w wykonaniu prawa pierwokupu na podstawie przepisów o gospodarce terenami w miastach i osiedlach;
- 16) przychody uzyskane z tytułu odszkodowań należnych w myśl art. 415—449 Kodeksu cywilnego;
- 17) przychody właścicieli nieruchomości z tytułu ceny sprzedaży lub z tytułu odszkodowania, wypłaconych stosownie do przepisów o wywłaszczaniu nieruchomości.

2. Przepisy ust. 1 pkt 2 mają zastosowanie w wypadku, gdy umowa między Polską a innym państwem o zapobieżeniu

podwójnemu opodatkowaniu nie zawiera odmiennych przepisów.

3. Podatnik, żądający na zasadzie ust. 1 pkt 2 wyłączenia od opodatkowania dochodów osiąganych za granicą, obowiązany jest przed uprawomocnieniem się wymiaru podatku udowodnić, że dochody te podlegają za granicą podatkowi tego samego rodzaju. Dochody powyższe wyłącza właściwy organ finansowy z podstawy opodatkowania po stwierdzeniu, że państwo obce postępuje według zasad wzajemności co do takich samych dochodów, płynących ze źródeł znajdujących się na obszarze Polski.

DZIAŁ IV.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE.

§ 71. Przepis § 28 ust. 1 stosuje się także do wymiaru podatku obrotowego za okres przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, jeżeli tego wymiaru jeszcze nie dokonano albo gdy sprawa nie została rozstrzygnięta w toku instancji w postępowaniu odwoławczym.

§ 72. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 lutego 1951 r. w sprawie wykonania dekretu o podatku dochodowym (Dz. U. z 1951 r. Nr 16, poz. 127, z 1953 r. Nr 40, poz. 174, z 1956 r. Nr 36, poz. 162, z 1958 r. Nr 43, poz. 207 i Nr 64, poz. 314, z 1959 r. Nr 2, poz. 15 oraz z 1966 r. Nr 11, poz. 70);
- 2) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 6 czerwca 1951 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 26 października 1950 r. o podatku obrotowym (Dz. U. z 1951 r. Nr 35, poz. 273, z 1956 r. Nr 50, poz. 221, z 1959 r. Nr 2, poz. 16, z 1961 r. Nr 6, poz. 45 oraz z 1966 r. Nr 11, poz. 70);
- 3) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 1952 r. w sprawie obniżenia stawki podatku obrotowego od świadczeń zespołów adwokackich (Dz. U. Nr 10, poz. 59);
- 4) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 maja 1955 r. w sprawie zwolnienia od podatku obrotowego i dochodowego świadczeń (przychodów) podlegających opłacie targowej (Dz. U. Nr 21, poz. 137);
- 5) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 listopada 1955 r. w sprawie podatku dochodowego od przychodów z praw autorskich nabytych w drodze spadku lub zapisu (Dz. U. Nr 47, poz. 318);
- 6) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 31 grudnia 1957 r. w sprawie zmiany stawek podatku obrotowego od obrotów ze sprzedaży napojów winnych (Dz. U. z 1958 r. Nr 4, poz. 13);
- 7) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 kwietnia 1963 r. w sprawie obniżenia stawki podatku obrotowego dla przedsiębiorstw przemysłu gospodniego (Dz. U. Nr 17, poz. 94);
- 8) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 kwietnia 1964 r. w sprawie zwolnienia od podatków obrotowego i dochodowego przychodów osiąganych ze sprzedaży posiłków przez osoby fizyczne (Dz. U. Nr 17, poz. 103);
- 9) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 maja 1964 r. w sprawie ustalenia stawek podatku obrotowego dla zakładów gastronomicznych i pensjonatów (Dz. U. Nr 20, poz. 123);
- 10) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 1965 r. w sprawie przeniesienia niektórych źródeł przychodów z czwartej do drugiej grupy źródeł przychodów (Dz. U. Nr 52, poz. 322);
- 11) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 1966 r.

- w sprawie stosowania podwyżek w podatku obrotowym (Dz. U. Nr 11, poz. 68);
- 12) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 1966 r. w sprawie zwolnienia od podatków obrotowego i dochodowego osób w wieku starczym oraz inwalidów wykonujących rzemiosło i niektóre usługi (Dz. U. Nr 11, poz. 69);
- 13) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 lipca 1966 r. w sprawie obniżenia stawek podatku obrotowego od obrotów nietowarowych osiąganych przez zakłady rzemieślnicze (Dz. U. Nr 33, poz. 199);
- 14) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 lipca 1966 r. w sprawie obniżenia skali podatku dochodowego dla niektórych grup podatników (Dz. U. Nr 33, poz. 200);
- 15) zarządzenie Ministra Finansów z dnia 22 sierpnia 1952 r. w sprawie częściowego zwolnienia od podatku dochodowego niewidomych (Monitor Polski Nr A-78, poz. 1250);
- 16) zarządzenie Ministra Finansów z dnia 27 marca 1954 r. w sprawie zaniechania wymiaru podatku obrotowego przy odprawach celnych w przywozie towarów z zagranicy (Monitor Polski Nr A-32, poz. 470);
- 17) zarządzenie Ministra Finansów z dnia 12 lipca 1955 r. w sprawie zaniechania wymiaru podatku obrotowego przy odprawach celnych dla repatriantów przywożących towary z zagranicy (Monitor Polski Nr 71, poz. 890);
- 18) zarządzenie Ministra Finansów z dnia 30 kwietnia 1959 r. w sprawie zaniechania ustalania zobowiązań podatkowych zespołom produkującym materiały budowlane na rzecz Społecznego Komitetu Budowy Szkół (Monitor Polski Nr 43, poz. 198);
- 19) zarządzenie Ministra Finansów z dnia 14 stycznia 1961 r. w sprawie zaniechania ustalania zobowiązań podatkowych w zakresie podatków obrotowego i dochodowego z tytułu prowadzenia drobnych hodowli jedwabników (Monitor Polski Nr 7, poz. 35);
- 20) zarządzenie Ministra Finansów z dnia 31 maja 1963 r. w sprawie zaniechania ustalania zobowiązań podatkowych w podatku dochodowym i w podatku od nabycia praw majątkowych powstałych w związku z wykonaniem prawa pierwokupu na podstawie przepisów o gospodarce terenami w miastach i osiedlach (Monitor Polski Nr 49, poz. 246) — w części dotyczącej podatku dochodowego;
- 21) zarządzenie Ministra Finansów z dnia 1 września 1964 r. w sprawie zaniechania ustalania zobowiązań podatkowych w zakresie podatku gruntowego i podatku dochodowego (Monitor Polski Nr 63, poz. 294);
- 22) zarządzenie Ministra Finansów z dnia 31 maja 1965 r. w sprawie zaniechania ustalania zobowiązań podatkowych w zakresie podatku dochodowego od dochodu nie przekraczającego 11.000 zł w stosunku rocznym (Monitor Polski Nr 31, poz. 171).

§ 73. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1968 r.

Minister Finansów: *J. Albrecht*